

het was toen ik er kwam. Een groote verwildering. Een volk van dronkaards en messe-stekers, ten hemel schreien- de woningtoestanden, drie gezinnen in één krot. In de kerk Zondags drie diakenen en een ouderling, dat was het gehoor. Ik was een jongen nog . . . . , maar misschien een oude man tegelijkertijd. Ik kwam hier, — toen al, met een groot verdriet . . . .

LOUISE (*hevig belangstellend, geraakt bijna*). Was het . . . . liefde. Was er iemand, die . . . . dat je zoo teleurgesteld? . . . . Je hebt het mij nooit precies verteld.

Ds. ROORDA (*komt dicht bij haar zitten, neemt haar hand in de zijne*). Nee, nu niet over een zoo ver verleden. Ik hou van je, Lous, — er is niets, er is niemand in mijn ziel, dan jij. Wat er héél vroeger was, dat is alles verbleekt, — vergeeld, als perkament. Maar ik ben hier gekomen in den storm. Ik zocht het leven, ik zocht de daad, ik zocht den strijd. Ik wilde wegvlugten van mij zelf. En wát was individueel verdriet, bij zoo'n zéé van ellende! Toen ben ik gaan werken. Toen ben ik gaan genezen van m'n theorieën, van m'n „weltschmerz". Dacht je dat mij die kerkgang niet vaak een kruisgang is geweest? Dacht je dat *ik* niet vaak bijna krankzinnig ben geworden, dat ik mijn handen moest vastklampen aan de leuning van den preekstoel, als ik gepreekt had over liefde en elkaêr verdragen, en bij het gezang ronkte een kerel de liederen met een neusgeluid en zong buiten de maat, alleen om mij te treiteren? Dacht je dat *ik* mij niet dikwijls geweten heb aan den oever der wanhoop, als ik gezegd had Zondags: „Godsdienst geeft blijdschap en zachtheid", en ik vond 's avonds een brief in de bus: Godsdienst geeft jool aan de volgevreten kapitalisten, en een zacht bed aan den dominé?

LOUISE (*schamper*). Ja, zóó zijn ze, zóó waardeeren ze.

Ds. ROORDA. Ik ben doorgegaan. Ik ben tòch doorgegaan. Als ik 's avonds den tuin rond liep en de koele nachtwind was als een kus op mijn voorhoofd, en de hooge reine sterren tintelden boven mij, dan was het soms of Jezus zelf achter mij stond, of een goede herder mij onzichtbaar geleidde, dan kwam er zoo een oneindige stilte, diep in mijn wezen, dat ik *wist*, dat alle moeilijkheid vervluchtigde voor mijn gedachten tot een zilveren sluier.

En er waren dingen, er wàren oogenblikken, Louise,